

ומספרים שהיה הויז-בחור בבית המהרש"ם שתפקידו היה לסדן

לו את ספריו ולהניחם במקומן. פעם ראה הלה בטון

אבן העזר שלו שכתב שם המהרש"ם: "סיימתי עכשיו ק"א פעמים"

וסיים הגה"צ (שליט"א) [זצ"ל] בברכותיו

מעשי

רב

מכתבים

סימן י

בענין המקוה בעיר סאטמאר, ועוד

כתבתי לזכרון מה ששמעתי מכ"ק אדמו"ר מפאפא זצ"ל בענין המקוה בעיר סאטמאר, והוספתי מה שראיתי בספרי שו"ח מהרבנים הגאונים שעסקו בענין זה. רבינו זצ"ל היה רגיל להגיד שמאחר שהיה דירתו סמוך ממש להמקוה, היה בעיקר מוטל עליו השגחת המקוה. וסיפר שהיה שם מקוה מעיין ישן מקדמת דנא שעמד במצב גרוע, ובפרט למפונקים, וע"כ נבנה מקוה חדשה, וזה היה סמוך לזמן ביאת הגה"צ בעל זכרון יהודה זצ"ל לכהן כרב בעיר, והמקוה החדשה היה ממעיין הנקרא "ארטעזישע מעיין" לב. הדיינים בעיר התיעצו עם הגה"צ הנ"ל עוד לפני ביאתו לשם אודות שאלות שונות שעלו אז בענין המקוה, עיין שו"ת זכרון יהודה יו"ד סי' נ"ה ונ"ו, (ד"ז היה בערך בשנת תרנ"ח, כי אז בא הזכרון יהודה זצ"ל למלא את כסא הרבנות בסאטמאר. כן כתוב בשער ספרו שבט מיהודה עה"ת שכיהן בעיר סאטמאר משנת תרנ"ח עד שנת תר"פ לג).

שכ

לב. וכך צורתו (משו"ת זכרון יהודה יו"ד סימן נ"ה) "ותוכן הארטעזישע-בריענען הנ"ל הוא כך, שחופרין בעומק תחתיות הקרקע עד כי המים עולים ובאים מעצמם בלי שום סיוע והתפעלות אח"כ, וכל כמה שמעמיקים לחפור נותנים בו צינורות יותר, ויש שגם אלף אלפים גרמודי בעומק הקרקע, וחושבים שבוודאי זה באים ממעיינות התהום, וטוב מאוד לצורך בית הטבילה כי לא יכזבו מימיו לעולם בדרך הטבע וכו'". לג. נפטר י"ט אדר שנת תר"פ

ספר השנים

וזהנה מאז עיקר ההשתמשות היתה במקוה זו, כי היתה חדשה ויפה דבר נאה ומתקבל. אולם היו שם אלו שלא רצו להשתמש במקוה זו מכח כמה שאלות העולין ב"ארטעזישע מעיין", הן בעצם הכשרו והן מכח איזה ברזל שהוא בסוף הקנים, ואלו השתמשו במעיין הישנה אף שהיה ישן נושן. בערך בשנת תרפ"ט - אחר פטירת הגה"צ בעל קרן לדוד זצ"ל (שנפטר בשנת תרפ"ח) - פרצה שריפה במקוה הישנה ולא היה אפשרי להשתמש בה עוד. ונתעוררה שאלה אם צריכין ואם יכולין אלו המקפידין לעשות היתר נדרים כדי שיוכלו להשתמש במקוה החדשה, או אולי אין צריכין, או דצריכין ואין יכולין ומוכרחין לנסוע למקום אחר. ואז פנה רבינו (מפאפא) אל הגאון בעל לבושי מרדכי זצ"ל במכתב ארוך ושאל בעצתו שלא יצטרכו להיתר נדרים. מה היתה תשובת הגאון הנ"ל איני יודע, אולם זאת ידעתי דעוד בשנת תר"ע פנה בעל הזכרון יהודה זצ"ל אל הגאון בעל לבושי מרדכי זצ"ל אודות ה"ארטעזישע מעיין" והסכים הלבושי מרדכי זצ"ל שהוא על צד היותר טוב, עיין בשו"ת לבושי מרדכי (ח"א) יו"ד סימן קל"ח.

שוב נתגלה גם במקוה הישנה אחר השריפה איזה ברזל בתוכו, ופנו אל הגאון הצדיק מנאסויד זצ"ל וצוה להוציאו, עיין בשו"ת מאור יהושע סימן נ"ח, אולם בשו"ת יגל יעקב (יו"ד סימן ע"ז) כתב תשובה אודות זה להדיין הגאון ר' ישעי' קליינמאן זצ"ל מסאטמאר, ואחר אריכות הקיל בדבר, וסיים "ומ"מ אם לא הי' שום טירחא וחשש קלקול המעיין הייתי מתיר לתקנה כדי להינצל מלעז של גדול שכתבת שהוא מרנן עליה בלחישא, אבל מאחר שיש טירחא וקלקול אין לחוש כלל", וכנראה שרמז למה שכ' בשו"ת מאור יהושע הנ"ל, (ומסתבר שלמעשה הוציאו את הברזל ועי"ז נחלש המעיין כדלהלן, אבל זאת לא שמעתי).

לד. "שנמצא בה בתחתית הבאר שהוא מעיין נובע, קנה ברזל חלול תחוב בעומק הקרקע וכולט למעלה, שהיה עשוי מתחלה להוציא מים "ארטעזישעס" מעומק הקרקע להוסיף על מי הבאר מים בשפע, וכעת יבש מקור תחתון זה והקנה אינה משמשת כלום" (יגל יעקב בתשובה המובא להלן).

מעשי
רב
מכתבים

1234567 ת"ת

שכא